

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه ۲۶ آذرماه ۱۳۴۲

- فهرست مطالب :
- (۱) تصویب صورت مجلس.
(۲) بیانات قبل از دستور آقایان: محدثزاده - میر افضل - بانو دکتر یارسای و آقای رامبد.
(۳) قرائت گزارش کمیسیون عرایض.
(۴) تقدیم سه فقره لایحه مربوط بتصویب نامهها بوسیله آقای نخست وزیر.
(۵) تقدیم لایحه اخذ اعتبار جهت مخارج سد سفید رود بوسیله آقای نخست وزیر.
(۶) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه.

مجلس ساعت نه و نیم صبح بر ریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۱ - تصویب صورت مجلس
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(شرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه آقایان: مجد - مهرزاد - دکتر اسدی - طهماسبی - دکتر حاتم - بختیار بختیاربها - ریگی - دکتر مصباحزاده - ساکینیان - شکیبای نوری - جاوید - شفیع پور کرمانی - پهلنده - زند - دکتر زعفرانلو - دکتر المونی - طباطبائی - دکتر حکمت - رامبد - کشفی - موقر - فیصلی.
غائب بی اجازه: آقای حاذقی.
رئیس: راجع بصورت جلسه قبل نظری نیست؟
آقای حاذقی:
حاذقی - در کنفرانسی که در قسم با اجازه مقام ریاست بود و غایب با اجازه بودم.
رئیس - آقای اوزار راجع بصورت جلسه نظری دارید؟ (خیر). آقای کمالوند.
کمالوند - در عرایض قبل بنده چند مورد اشتباه چاپی بود با اجازه مقام ریاست به تندنویسی میدهم.
رئیس - اصلاح میشود چون دیگر اعتراضی نیست صورت جلسه قبل تصویب میشود. آقای مهندس والا.
مهندس والا - چند فقره نامه وشکایت و همچنین پیشنهادی راجع به لایحه استخدام رسیده است که حضور مبارک مقام ریاست تقدیم میشود و یک فقره شکایت مدیران مطابع مشهد است که بعرض مبارک رسانده میشود.
رئیس - آقای موسوی.
موسوی - دو فقره شکایت از طرف کارمندان آموزشی وزارت فرهنگ رسیده تقدیم میشود.
رئیس - آقای اوزار.
اوزار - چند فقره شکایت از طرف اصناف راجع به کمیسیونهای مالیاتی و کارگران رسیده که تقدیم میشود.
رئیس - آقای صفی پور.

صفی پور - چند فقره شکایت از طرف صاحب امتیازانی که امتیاز روزنامهشان لغوشده رسیده است تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - آقای صائب.

صائب - طوماری است از طرف کارگران کارخانه زاینده رود اصفهان، تلگرافی است از طرف کارگران اتحاد شهرضا، نامه ایست از طرف کارگران کارخانه گونی بافی رشت و پیشنهادی است از طرف جامعه خدمتگزاران اصفهان و همچنین چند فقره نامه های دیگر هم رسیده که تقدیم میشود.

رئیس - آقای معتمدی.

معتمدی - هشت فقره شکایت و پیشنهاد از طرف کارمندان غیر رسمی دولت، کارمندان فرهنگستان اصفهان راجع بد لایحه جدید استخدام رسیده که تقدیم می شود و باین ترتیب بنده فکر میکنم که حتی يك نفر در مملکت از این لایحه راضی نباشد.

رئیس - آقای صائبی.

حیدر صائبی - پنج فقره شکایت از زندانیان قصر ساکنین علیای بهار، گونی بافی رشت، شیر و خورشید رسیده که تقدیم میشود.

رئیس - آقای پاك ذات.

پاك ذات - چهارده فقره شکایت از کارگران، پزشکان کشاورزان و پیشه فروشان از زن يك كشاورز رسیده که شوهرش را در مزرعه سر بریده اند تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - آقای مهندس جلالی.

مهندس جلالی - يك فقره شکایت راجع بلایحه استخدام رسیده که تقدیم می کنم.

رئیس - آقای حق شناس.

حق شناس - دو فقره شکایت از طرف زندانیان قصر و پزشکان وزارت بهداشت رسیده که تقدیم میکنم.

رئیس - آقای حبیبی.

حبیبی - يك فقره شکایتی است از شهرستان شاهی که بعنوان جنابعالی رسیده تقدیم میشود.

رئیس - آقای ختائی.

ختائی قلعه جوقی - يك فقره شکایتی است از

زندانیان قصر و يك نامه مربوط بلایحه استخدام کشوری است که تقدیم میشود.

رئیس - آقای مهندس پروشانی.

پروشانی - دو نامه از تبریز و همچنین نامه ای از همایون شهر رسیده است که تقدیم میکنم.

رئیس - آقای کهزاد البرزی.

کهزاد البرزی - چهار فقره شکایت از کارگران شرکت نفت، اراضی کارخانه قندیستون، زندانیان قصر رسیده است برای رسیدگی تقدیم میکنم.

رئیس - خانم تربیت.

بانو هاجر تربیت - راجع بکارمندان شکایتی بود که تقدیم شد.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : محدث زاده -

میر افضل - بانو دکتر پارسی - رام بد -

رئیس - نظهای قبل از دستور شروع میشود. آقای محدث زاده بفرمائید.

محدث زاده - ریاست معظم، نمایندگان محترم -

پس از مدتی مدید مجلس شورای ملی چهره های جدید را که فرستادگان حقیقی ملت ایران می باشند بخود می بیند و منتهم از آن دسته نمایندگان می باشم که برای اولین مرتبه بعنوان نماینده توده ای مردم رنج دیده و ستم کشیده قدم باین ساخت مقدس گذاشته و بر حسب وظیفه وجدانی خود ملزوم بگفتن حقایق تلخ و ناگوار از خوزه انتخابیه خود می باشم. آنها که مرا به اینجا فرستاده اند متوقفند تا از حقوق حقه شان دفاع و آنچه را که در گذشته با آنها داده نشده در دوره انقلاب سفید شاه و ملت دریافت دارند، متأسفانه شهر کرمان که بدون اغراق از زرخیزترین شهر های ایران زمین بوده و کاتهای زیور زینتی آن براستی مورد توجه می باشد از بدل توجه محروم و آنطور که شاید و باید مورد رسیدگی قرار نگرفته است، در زمان صدارت جناب آقای دکتر اقبال تحت توجه و عنایات مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاه هیئت دولت بمنظور رسیدگی به اوضاع و احتیاجات کرمان و علل عقب افتادگی آن به آن دیار تشریف فرما شدند و تصویب نامه هایی نیز تجزیر گردید که متأسفانه از حدود صحت و تحریر تجاوز نکرد.

شهر کاری کرمان تنها سی و پنج هزار کارگر

محروم و ناتوان فرش را در بر دارد که در بدترین شرایط زندگی می کنند، نمیدانم چند نفر از آقایان نمایندگان محترم از وضع رفعت بار این فراموش شدگان اجتماع اطلاع دارند ولی آنچه مسلم است آنها که از نزدیک محل کار و سکونت، قوت مختصر و تنگی دست کارگرفرش کرمان را دیده باشند بسیار نادرند و متأسفانه در عصری که شاهد تحولات عظیم و شگرفی در کشورمان میباشیم این عده از کارگران که زمانی زیباترین و نفیس ترین فرشها را بدنیاده می کردند بکلی فراموش شده اند، این تنها کارگرفرش نیست که از ابتدائی ترین حقوق بشری محروم است بلکه تقریباً ۹۵ درصد مردم کرمان از بدل توجه دولت ها محروم بوده و هست.

هر روز چندین فقره شکایت نامه از موکلینم دریافت میکنم که میگویند :

چرا در زمانی که اکثر کارگران ایران از مزایای بیمه های اجتماعی برخوردارند ما نباشیم ؟

چرا بایستی در مقابل جان کنده نمان حتی باندازه نان خالی نیز درآمد نداشته باشیم ؟

چرا بایستی از مزایای قانون کار استفاده نکنیم ؟ شرح یکایک این چراها و قبحی گران و زبانی پر قدرت

میخواهد ولی آنچه باید مورد توجه قرار گیرد اینست که دیگر آن زمان که نمایندگان ملت فقط به منظور استفاده های شخصی در این مکان مقدس جمع میشدند و کسی

هم از آنها توقعی نداشت گذشته است و چشم امید همه موکلین ما باین مکان دوخته شده است. آنها انتظار دارند

وقتی که با همت شهربار عدالت پرورشان توانسته اند نمایندگان حقیقی خود را انتخاب و به مجلس بفرستند

زبانی باشد ظلم ها و ستم هایی را که با آنها شده و میشود باز گو نمائید تا اولیاء محترم امور فکری بحال آنها نموده

و در رقع مشکلات آنها بکوشند. ناگفته نماند که با همت و کاردانی مأموران صدیق وزارت کار سه هزار نفر از کارگران

کرمان اکنون از مزایای بیمه های اجتماعی استفاده می نمایند ولی آیا این تأسف ندارد که از ۳۵ هزار کارگر

فرش تنها ۴۳ نفر از حقوق مذکور استفاده نمایند ؟ اجازه میخواهم یکی از چندین نامه ای را که از کارگران

فرش دریافت داشته ام عیناً جهت استحضار ریاست معظم و نمایندگان محترم قرائت نمایم.

جناب آقای محمدعلی محدث زاده نماینده محترم مجلس شورای ملی و دبیر سابق سندیکای قالی باف کرمان. بدو لازم میدانم از این مرحمت بی سابقه که به همت بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نصیب ما شده تا بتوانیم نماینده خود را بساحت مقدس مجلس شورای ملی کسب داریم بخود و جنابعالی تبریک بگوئیم و آرزو مندیم از این نعمت بزرگ همانند ارج و ارزش قدردانی نمائیم و این قدردانی دو جهت دارد یکی از طرف جنابعالی که باین مقام برگزیده شده و قبول چنان مسئولیت بزرگی را نموده اید.

جناب آقای محدث زاده خود شما بهتر میدانید که هزاران چشم خانواده های محروم از همه مزایای قانونی (بهداشت - بیمه - فرهنگ - پزشک - دارو و غیره)

به نتیجه اقدامات و فداکاری آن جناب دوخته است که این و کیل حقیقی ما که بر احتیاجات و مشکلات وضع فلاکت بار

ما کاملاً وارد و بر موز اصلاح آن و سایر امور مربوطه بنا به تماس چندین ساله و قوف وافی دارند چه

اقدامی برای حال موکلین خود انجام داده و آیا یکی این عملی بمر بخش خواهد شد. جناب آقای محدث زاده با توجه

به حقوق مسلم این صنف و وجود چنین شهر یاری داد گستر و مقام نمایندگی مجلس شورای ملی جنابعالی اگر قدمی

برای رفاه اکثریت این طبقه برداشته نشود یأس وصف ناپذیری بر عموم آحاد و افراد حکم فرما خواهد شد که

نتایج زیان بخش آنرا خودتان بهتر میدانید انتظار داریم که هر چه زودتر از اقدامات خود مارا مسرور و مشعوف

فرمائید و اما از جهت دوم وظیفه ما است تنها هستی را که از تمام مواهب الهی به ما ارزانی شده يك جان خالی که

رمق آن گرفته شده است میباشد در طبق اخلاص گذازده و برای پیشرفت مهین عزیز گوش بفرمان و آن را نثار

خواهیم نمود. با تقدیم احترامات فائقه سندیکای قالی باف کرمان

که عیناً تقدیم مقام ریاست میشود (تقدیم نمودند) ملاحظه میفرمائید توهمات قانونی موکلین ما تا چه

اندازه و به چه نحوی میباشد آنها حق دارند باین ترتیب از ما بخواهند که بگرد دل آنها برسیم. باور کنید من از

روی مولین خود که با هزاران امید و آرزو مرابنوعان نماینده خود انتخاب کرده اند خجالت میکشم و امیدوارم توجه و رسیدگی نمایندگان محترم بتواند من و کلیه همکاران محترم را در مقابل ملت ایران سر بلند و مقننر نماید.

موضوع دیگری که باید یاد آور شوم وضع نابسامان کارگران شرکت فرش کرمان می باشد متأسفانه شرکت فرش باوجودیکه وابسته بدولت بوده و بایستی در اجرای قانون نمونه و سرمشق کارگاههای کوچک خصوصی باشد اجحافات خود را بحدی رسانده که کارگران این شرکت تقاضا دارند اقله همان اندازه مزایای ناقصی را که کارگران کارگاههای خصوصی دارا می باشند آنها نیز داشته باشند. توجه میفرمائید آنها از سر خیر شرکت فرش گذشته اند ولی اجحاف و تعدی بحقوق حق آنها چرا؟

لازم میدانم تشکرات صمیمانه خود و کارگران شرکت فرش را در مورد رسیدگی اداره کار به دو فقره شکایت نامبردگان به شخص جناب آقای خسروانی تقدیم داشته و از خداوند بخواهم همه ما را در خدمت باب و خاکمان توفیق دهد، نمیدانم در صورتی که خدمات بی پر یا و صادقانه بعضی مجریان او امر اعلیحضرت همایونی نبود آنوقت وضع مردم بجه صورتی درمی آمد.

در خاتمه دو نامه سرگشاده که اعتراض مردم کرمان نسبت به مصوبات انجمن شهر کرمان میباشد جهت رسیدگی و اقدام بمقام ریاست محترم تقدیم مینمایم (احسن).

رئیس - آقای میرافضل.

میرافضل - بنده از سخن گفتن در مسائلی که مربوط به محل معین و محدودی است احتراز دارم و همیشه میل دارم در مسائل کلی تری بتوانم در اینجا بحث کنم و نتیجه بگیرم زیرا در این مجلس که دور هم جمع میشویم مطالبی که گفته میشود باید مربوط به مسائل کلی و مربوط به حال اکثریت و مفید به حال ملت ایران باشد و از مسائل جزئی در اینجا خودداری میکنم ولی گاهی می بینم که همکاران محترم ناگزیر هستند و می آیند متوسل بهمین میز میشوند و از اینجا استفاده میکنند بنده در روز تلگرافی داشتم از بروجن حوزه انتخابی خود بروجن در غرب شهر ضاقرار گرفته است و تابع فرمانداری کل چهار محال و بختیاری

است و بخش دارد یکی گندمان و دیگری سه دهستان سه دهستان در فاصله ده فرسخی بروجن است که از بروجن سابقاً بوسیله مال به ایدیه و خوزستان راه داشته است ولی در حال حاضر راه سه دهستان به ایدیه مسدود شده است و منحصراًست به راه مال رو ولی راه این بخش به مرکز شهر

بوسیله ماشین که نسبتاً میشود گفت باز حمانی که خود مردم کشیده اند چون وزارت راه در آنجا مسئولینی ندارد اقداماتی نکرده است در برنامه های وزارت راه هم نبوده است و سازمان برنامه هم تازه این امور عمرانی را دخالت میکند و این راه با دسترنج خود مردم ساخته شده است و از این راه باز حمت رفتن و آمد میکنند الان ۱۵ روز است که بعلت برف و باران شدید ماشینها در آنجا متوقف شده و مانده است و از شدت سرما و گرسنگی و نبودن وسائل خسارات هنگفتی به آنها رسیده است آنچه که از دست بنده ساخته بوده است نوشته ام و افرادی را فرستاده ام که به آنها کمک کنند ولی اینها نمیتواند کافی باشد بلکه باید توجه بیشتری به این راه کرد تا این راه درست بشود که هر سال یک ماه، ۱۵ روز مردم آنجا سرگردان و گرسنه نشوند و گاهی تلفات میدهند و عده ای هم بجهت سرما و بوزان در آنجا تلف میشوند آقایان مستحضر هستند که منطقه چهار محال بختیاری از سردترین نقاط مملکت است و اگر احیاناً ماشینی در بین راه بماند چون مردم بفکر اینکه زود تر بمحل میرسند آنوقت فقط برای چند ساعت دارند

و حال اینکه الان ۱۵ روز است که چند تا اتوبوس و چند تا کامیون بین راه مانده اند و هیچ وسیله ای نیست و هیچ راهی بداخل شهر ندارند کومک های مردم تضرع راه هم نتیجه نداده است و مردم از این جهت فوق العاده در زحمت هستند. تقاضای من اینست که سازمان برنامه، وزارت راه، وزارت کشور، جمعیت شیروخورشید سرخ، به ترتیب هر یک از این دستگاهها که احساس مسئولیت میکنند و میدانند که کومک کردن لااقل به هفت هشت هزار نفر جمعیتی که در آنجا در سرما و ناراحتی بسر میبرند لازم است اقدام فوری بکنند، البته کومکهایی مردم محل کرده اند، خود بنده تلگرافی دستور داده ام، افرادی را فرستاده ام بکومک آنها، اما فکر نمیکم اینها نتیجه بدهد، اصولاً چیزی که در این

مورد بنده میخواهم عرض کنم، بطور کلی نظر خودم را شخصاً بعنوان عدم رضایت از دستگاههای دولتی اعلام کنم (صحیح است) برای اینکه دستگاههای دولتی واقعا هیچکدام توجه بقاضای مردم ندارند، بنده خودم را من باب نمونه عرض میکنم ۲۵ سال است که در تهران زندگی میکنم و دوستان بیشماری در دستگاههای دولتی دارم و هر کجا که مراجعه کرده ام بدوستانم مراجعه کرده ام، نه عنوانی اظهار داشته ام نه بخاطر مقامی بود، بلکه بخاطر دوستی و بخاطر صمیمیت و علاقه ای که فیما بین بوده تقاضاهای ما را انجام داده اند، ولی گاهی که بسادارات مراجعه میکنم خود آقایان کمابیش مستحضرند بعد از ۲۵ سی سال زندگی کردن در تهران برای یک کار جزئی با برای یک دستور ساده اداری باید ده پانزده روز برویم و آخرش جواب نگیریم، مردم مملکت چه میکنند؟ این دستگاه عظیم و این بودجه کلان مملکت مربوط بمردم است ما که بعنوان نمایندگان مردم آمده ایم برای یک کار جزئی چند هزار نفر ده پانزده روز میدویم و بالاخره نتیجه نمی گیریم، کمابیش کم و بیش از همه همکاران اگر سؤال کنیم همه هم آهنگ و هم صدا هستند که در ظرف این مدت واقعا نتوانسته اند کاری برای مردم انجام بدهند و یکی از اشکالات آقایان که غالباً بطور خصوصی در سرسرا صحبت میشود آقایان غالباً باین عذر متوسل میشوند که به محل نمی توانند بروند چون خجالت میکشند و رویشان نمی شود برای اینکه کاری انجام ندهند (صحیح است) همه دستگاهها همه کارمندان دولت، همه می خواهند و همه اظهار علاقه می کنند باعلیحضرت همایونی، همه اظهار علاقه می کنند به انقلاب و رفرف عمومی، همه میدانند که مملکت در مسیر توی قرار گرفته، همه اظهار علاقه می کنند ولی عملاً همه اینها سپری است برای کارهای خودشان بیعضی از ادارات که مراجعه می کنیم ساعت ۹ تا یازده غالباً رؤسای ادارات و دوایر میگویند کمیسیون دارند و کسی را نمی پذیرند مخصوصاً رؤسای ادارات و دوایر را عرض میکنم برای اینکه وقتی من غالباً مراجعه می کنم می بینم که آقایان و وزراء مردم را میپذیرند صحبت میکنند بنده این جور دیده ام، غیر از این اگر

کسی دیده است نمیدانم آقایان وزراء و معاونین می پذیرند و صحبت می کنند ولی رؤسای ادارات و مدیر کلها وقت ندارند، گرفتاری دارند، بنده اتفاق افتاده است برایم که ساعت ۹ تا ۱۲ به آقایان رؤسای ادارات مراجعه کرده ام کمیسیون داشته اند و نتوانسته اند جواب مردم را بدهند و این مایه تأسف است، بنده در باب وضع محلی و موضوع راه که عرض کردم از همه جهت در مضیقه هستم البته منظوم تنها بروجن نیست، بنده ایمان دارم و معتقدم همانطور که در جلسه گذشته یکی از همکاران محترم فرمودند غالب نقاط دولت دست مملکت یعنی نقاطی که از پایتخت دور هستند به نسبت فاصله ای که دارند دو برابر آن فاصله از مزایای اجتماعی حقدشان محروم هستند (صحیح است) مثلاً در سال ۱۳۴۱ وزارت بهداشتی به بروجن نوشت که اگر شما ۱۵ هزار تومان پول بدهید مایک آمبولانس میدهم برای بهداشتی بروجن ۱۵ هزار تومان در سال ۴۱ داده شده است بوزارت بهداشتی که یک آمبولانس برای بروجن بفرستند بنده بعد از اینکه هفت هشت مرتبه مراجعه کردم خدمت آقایان معاونان دکتر دیبا و دکتر مرشد هر دو اظهار محبت کردند و مرا حواله دادند به آقایان مسئولین امر ولی وقتی با آنها مراجعه کردم برنامه سال ۴۲ وزارت بهداشتی را که باز کردیم دیدیم ناهمی از بروجن نیست، اساساً ناهمی از بروجن در آن برنامه نیست، اصولاً آن ناحیه را در آن برنامه نمی شناسند یعنی نه برنامه ای هست و نه کاری باید انجام شود هیچ چیز نیست همچنین در بروجن در سال ۱۳۲۰ و ۲۲ با کمک بهداشتی و همت مردم شهر یک قطعه زمین مساحت پنج هزار متر بوزارت بهداشتی دادند و ساختمانش را هم خودشان کردند ولی از آن سال تا بحال وزارت بهداشتی هیچگونه اقدامی برای تعمیر آنجا نکرده است و حتی اظهار علاقه آنقدر نکرده است که سند مالکیت این زمین را که مردم داده اند برون بگیرند برای خودشان، دو سه تا باغبان، دوسه تا رفتگر دارند که هر وقت یک بیمار مراجعه کرد، آنها را صدا می کنند، آن باغبان مشغول گلکاری است احیاناً اگر وسط روز بیماری پیدا شد که خواستند باو آمبول بزنند آن باغبان را صدا میزنند میرود دستش را سر حوض می شوید و آمبول میزنند. این داستان نیست، این واقعیتی است و آقایان اطباء هم این مطالب را نوشته اند

بوزارت بهداشتی همه میدانند ولی توجه نشده است، این عدم توجه مسئولین امر است به آقایان اولیای وزارت بهداشتی من خودم برخورد کردم با کمال علاقه دستور دادم ولی متأسفانه مسئولین توجه نمی کنند. بهر حال آنچه مورد علاقه بنده بود و وسیله شد که من اینجا تصدیق بدهم و مزاحم همکاران محترم بشوم، مسأله راه را عرض می کردم، این راه وسیله زندگی مردم این منطقه است، چهار محال منطقه ای است که فرآورده های دامی آن بتمام نقاط مملکت آورده میشود و همه استفاده میکنند و واقعاً باید آن توجهی بشود و حتی مادر یکی دو جلسه با همکاران محترم که وکلای اصفهان و خوزستان و چهار محال بودند صحبت کردیم تقاضای دسته جمعی، همه این بود که راهی از طریق چهار محال بخوزستان کشیده بشود این تقاضا هم از این جهت بود که محصول و میوه ها و کالاهای مردم اصفهان بزد و کرمان را حتی از این راه بخوزستان ببرند و هم چون منطقه کاری است کارگران و کسانی که میخواهند در آن محل استفاده کنند از این راه که سهلتر و سریع تر است بخوزستان بروند همینطور آقایانی که در خوزستان زندگی میکنند و در سال مبلغ گرانی خرج میکنند برای هواخوری میروند از آن طرف بهمدان و شمال و اگر این راه چهار محال با اصفهان باز بشود یقیناً از مواهب طبیعی و سرزمینهای سرسبز و کوهستانهای خوبی که در عرض راه هست و قابل استفاده هست میشود ارزش استفاده کرد و آقایان حتماً در این مسیر می آیند و استفاده میکنند و بنده با آقایان مسئولین امور و سایر همکاران صحبت کرده ام همه اظهار موافقت کرده اند همه موافق هستند و بنده یک بار دیگر تأکید میکنم همه مصر آمیخواهیم چون راهی که الآن موجود هست راهی است که از تهران به بروجن می آید و از بروجن به دهستان می رود ولی همانطور که عرض کردم این راه مشکلاتی دارد و مشکلاتش این است که به محض آمدن یک باران و یا برف این راه مسدود میشود لذا بایستی اصلاح و مرمت بشود و از سه دهستان به ایذه که راهی است مال رو و اگر در آن مختصر اصلاحی بشود این راه باز میشود و تقریباً میشود گفت که راه اصفهان بخوزستان با اصلاح ۱۲۰ کیلومتر راه بسیار خوبی خواهد شد و یک راه سهل و ساده و سریعی میشود که مردم

سه استان میتوانند از این راه رفت و آمد کنند و هزینه گرانی را ندهند که از طریق دیگری رفت و آمد کنند بنده معذرت میخواهم از اینکه تصدیق دادم. رئیس - خانم دکتر پارسای بفرمائید.
بانود کمتر پارسای - بنده قسمت اول عرض مربوط بمطلبی است که یکی از مجله ها که البته اسم نمیرم نوشته است و خیلی دلم میخواست که آقای مهندس والا اینجا تشریف داشتند و حقیقتی را که میخواندم چون مربوط بخودشان هست اطلاع پیدا میکردند در اینجا نوشته است که دو تا و تفضی روزنامه نویس در مجلس هستند نمیدانم کدامیک از آقایان را تفضی حساب کرده اند و البته خطاب به همه نمایندگان هم نوشته که در هیچیک از شماها نه آن اندازه شهامت و همت است که بتوانید دردی از دردها را آشکارا بگویند چه رسد باینکه مرهمی برای آن بیابید البته مقداری هم حرفهای دیگر نوشته است ولی خوشبختانه خودش یک جوابی در یکی از صفحات همان شماره نوشته است که برای آقایان میخوانم و مطلب را تمام میکنم، نوشته شخصی صاحب دلی را دشنام میداد آن صاحب دل میرفت و شکر میگفت یکی گفتش موجب شکر کردن چیست؟ گفت آنکه من او را دشنام ندادم (احسن) بنابر این ماهم همین جا مطلب را تمام میکنم، مطلب دوم در باره بیمه فرهنگیان است نمیدانم خانها، آقایان نمایندگانی تا چه حد بطرز اجرا و روش اجرای بیمه فرهنگیان آشنائی دارند، هر معلم و هر فرهنگی که باید مریض بشود این یک کار اختیاری نیست باید در موقع بخصوصی که مثلاً اوایل برج است مریض بشود و در همین اوایل برج به طبیب مراجعه کند که اطبای بیمه سر نسخه مخصوص بیمه را داشته باشند و الا اگر در روز هفدهم یا هجدهم برج مریض شد دیگر از بیمه و معاینه خبری نیست و حالا آن کسی که شانس داشت در روز اول برج مریض شد و رفت به طبیب مراجعه کرد باید اول کتابچه بیمه اش را به طبیب نشان بدهد و الا اگر طبیب او را مثل یک آدم معمولی معاینه کرد و بعد دفترچه بیمه اش را نشان داد آنوقت مورد بی مهری طبیب واقع میشود که فرهنگی را این اندازه که من وقت صرف یک آدم معمولی میکنم که نباید وقت صرف بکنم تو باید اول دفترچه بیمه ات را بمن نشان بدهی که من بدانم تو فرهنگی هستی و بعد یک نسخه

بهدت بدهم (موسوی ما کوئی - این موضوع صد در صد صحیح است) و الا بعد آن سر نسخه را از دستش بگیرد و بی احترامی هم بهش میکند و گاهی اوقات توهین هم باو میکند که تو وقت ما را تلف کرده ای برای اینکه اول باید دفترچه ات را نشان بدهی و من هم بدون معاینه یک نسخه بتو میدادم و میرفتی حالا اگر این شخص مورد بیمه تری طبیب هم واقع نشد بعد از آن که دفترچه اش را نشان داد، بعد از اینکه ۱۰، ۱۲ سال پول بیمه از یک فرهنگی گرفته اند که حداقل ماهی ۱۰ تومان ۵ تومان در ماه هست و در رتبه های بالا خیلی بیشتر است تازه یک سوم پول دوا را بیمه میپردازد و بقیه را باید از جیب خودش بدهد و من میخواستم ببینم که فرهنگی ها بلد نیستند که ۵ تومان برای خودشان جمع کنند و روزی که احتیاج دارند ازش استفاده کنند، بنظر من خودشان بهتر میتوانند و با اگر یک دستگامی است که این پول را ازشان بگیرد افلا مثل بقیه کارهای بیمه که می بینیم با اینکه ناراضی وجود دارد افلا در مانگاها دارند و مریضخانه دارند اگر مریض بشوند یک جایی هست که مراجعه کنند اگر یک معلمی در سر کلاس در توی کارگاه در لابر اتوار مجروح بشود یا اشتباهاً یک داروی سمی بخورد یا در لابر اتوار یک بخار سمی استنشام بکند و مسموم شود هیچ جا برای مراجعه اونست چون تمام طبیب ها بعد از ظهر در مطب می نشینند تازه اگر کتابچه بیمه اش همراه نباشد کسی معاینه اش نمیکند. بنابر این استدعا میکنم افلا خانها و آقایان فرهنگی که در مجلس هستند یک طرحی برای این موضوع تهیه بفرمایند. مطلب دیگر مطلب تعیین مشاغل در وزارت فرهنگ است که من فکر میکنم بگوش آقایان و خانمها فرد، فرد رسیده است، در دو سال پیش یک شورائی در وزارت فرهنگ بوجود آمد باسم شورای اداری و این شورای اداری کارش این بود که روی مشاغل خاص وزارت فرهنگ اظهار نظر بکند و اگر پنج نفر، شش نفر کاندیدا برای یک شغل حساسی هست روی این چند شغل حساس نظر بدهد و اشخاصی را انتخاب بکند متأسفانه باین شورا اختیارات زیادی داده نشده است و اکنون من نمیتوانم بگویم که آنچه شایع هست صحیح است ولی توضیح وزارت فرهنگ شاید شایعات را از بین ببرد و واقعاً باعث

خجالت ما است که در هر جایی که ما مواجه میشویم بادوستان فرهنگی مان، صحبت هائی درباره فرهنگ یعنی مشاغل در فرهنگ میشود و سر و صداهائی بوجود آمده است من از این تذکره مقصودی ندارم جز اینکه استدعا کنم از وزارت فرهنگ توضیح بدهند که این شورای اداری چه میکند و مردم را از این سوء تفاهم بیرون بیاورند و الا بنده و شما مجبور هستیم که آن شایعاتی که هست باور بکنیم. مطلب دیگری که کاغذش را تقدیم می کنم بجناب آقای رئیس در مورد یک شهر و دو نرخ در مملکت ما است. یک عده از آقایان پزشکان و کادر پزشکی ابلاغی گرفته اند برای اضافه حقوقشان بموجب تصویب نامه شماره ۳۵۱۰۲ ۴۰/۱۱/۱۳ آتفائی که در کادر وزارت بهداشتی بوده اند پولشان را گرفته اند آتفائی که در کادر دانشگاه هستند بهشان داده نمیشود البته این بی نظمی و اجحاف گاهی از این روی است گاهی از آن روی. ولی در هر صورت بی نظمی است. تعداد زیادی از کادر پزشکی این نامه را امضاء کرده اند و نوشته اند: بنابر وظیفه مهمی که بعهد کادر پزشکی کشور محول است بموجب تصویب نامه شماره ۳۵۱۰۲ ۴۰/۱۱/۱۳ حقوق پزشکان و پزشکیاران ترمیم گردید ولی بعلت نبودن اعتبار قرار شد ابتدا افرادی که در شهرستانها خدمت میکنند از آن اضافه حقوق بهره مند شوند و سپس با افراد مشغول در مرکز پرداخت گردد و بهمین نحو عمل شد و اخیراً نیز کادر پزشکی وزارت بهداشتی از اضافه حقوق مذکور استفاده نمودند ولی کادر پزشکی وابسته بدانگاه تهران که مشمول این قانون هستند با اینکه مدت مدیدی است احکام ترمیم حقوق آنان صادر و ابلاغ شده معیناً هنوز موفق بدریافت این مختصر اضافه حقوق نشده اند مسئولین امر هر بار با وعده هائی پرداخت آنرا تاخیر میاندازند چون با وضع زندگی امروز این مختصر ترمیم فوق العاده در معیشت افراد مؤثر است لذا از حضور عالی استدعا داریم ترتیبی اتخاذ فرمایند که احقاق حق این عده بشود. دیگر عرضی ندارم (احسن)

رئیس - آقای رامبد.

رامبد - بنده در وقت مر بوطه برای قبل از دستور اسامی ننوشته بودم. فرمایش یکی از آقایان نمایندگان محترم

بنده را وادار کرد که برای عرض چند کلمه ای اجازه بخواهم البته آقایان نمایندگان محترم، خانمهای محترمه از طرف ملت ایران انتخاب شده اند و بنده بهم خودم خیلی استفاده میکنم وقتی ملاحظه میکنم که هر کدام در حدود تشخیص و امکان خود در پیرامون مسائل حوزه انتخابیه یا مملکت مطالبی میفرمایند یا از مسائل مهم گرفته تا کار رفتگر، وانجمن شهر و این قبیل، ولی فراموش نباید کرد بجز بنده و امثال بنده قبل از ما هم بودند کسانی که خدمتگذار مردم بودند بعضی هامرده اند. روحشان شاد باد بعضی ها زنده و هنوز هم شاید مصدر کارهای مهمتر از نمایندگی مجلس باشند در شأن نماینده محترم مجلس نیست که اصولاً تربیون مجلس را برای هتاک و یا انتقاد مستقیم نسبت با افراد و ریابطاتی بکار برد (صحیح است) انشاءالله که بعضی از آقایان نمایندگان در کمال صمیمیت خدمت خود را اینجا انجام میدهند و بعد هم بمنصب عالی تری میرسند آنوقت صحیح نیست که کسی که شاید برای خود آقایان که در محل رأی میدادند و یا سایر همولایتی هایشان و کیل میشود و میاید بگوید قبلاً کسانی که در اینجا بوده اند خائن بوده اند دزد بوده اند (چند نفر از نمایندگان - کسی چنین حرفی نزده) بنده چقدر خوشوقت میشوم که میفرمائید کسی چنین حرفی نزده، انشاءالله که بنده اشتباه کرده ام جناب آقای محدث زاده ما اینجا هستیم برای نظارت در اجرای قوانین ولی فراموش نفرمائید این قوانین بوسیله مجالس قبل تصویب شده بنابراین اگر فردی بد بوده در همه اجتماعات خوب و بد هست، بنده و هست و خواهد بود. بنده باز هم تشکر میکنم از همکاران محترمی که با اشاره بنده بر انگیزته شدن و فرمودند همچنین چیزی نیست انشاءالله کم چنین چیزی نباشد و انشاءالله که بنده اشتباه کرده ام ولی همانطوریکه عرض کردم تصور میکنم که شأن کلبه محترمینی که اینجا جمع هستند بالاتر از این هست که اصولاً تربیون مجلس را بوسیله هتاک و یا نسبتهای ناروا باشخاص و طبقات بدهند عرض دیگری ندارم (محدث زاده - خوب بود قبلاً توجه میفرمودند بعد این مطلب را میفرمودند چنین چیزی نبوده است.)

بنده خیلی خوشوقت میشوم که فرمایش حضرت تعالی صحیح باشد اگر چنین باشد عرایض را پس میگیرم از

شاهم سپاسگزاری میکنم و این نمایندگان محترم هم معذرت میخواهم که وقتشان را گرفتیم و اگر خدای نکرده این صحبت هم بوده باز سپاسگزارم که حالا میفرمائید نبوده است.

۴ - قرائت گزارش کمیسیون عرایض.

رئیس - وارد دستور میشوم گزارش کمیسیون عرایض قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون عرایض بمجلس شورای ملی
کمیسیون عرایض اولین جلسه دوره ۲۱ قانونگذاری خود را در روز دوشنبه ۱۶ آبانماه ۴۲ تشکیل داد ابتدا با ملاحظه سوابق و اقدامات جاری و توضیحات آقای عنقا رئیس دبیرخانه در مورد نحوه رسیدگی به شکایات مطالبه کافی بعمل آمد و موافقت گردید که برای احتراز از مکاتبه و جلوگیری از اتلاف وقت و طولانی شدن رسیدگی بشکایات از تمام وزارتخانه ها و ادارات و مؤسسات مستقل دولت نماینده نام اختیار و عالیترتبه و مجربی خواسته شود که شکایات مربوط را سرریعاً مورد رسیدگی قرار داده و جواب لازم را برای اطلاع مظالمین باستحضار کمیسیون عرایض برسانند و این جریان با اطلاع مقام محترم ریاست مجلس بوزارتخانه ها اعلام گردید و نمایندگان معرفی شده غیر از نماینده وزارت کار در جلسه ۲۰/۸/۴۲ کمیسیون حضور بهم رسانیدند بدو از طرف ریاست کمیسیون آقایان نمایندگان تذکر داده شد که رونوشت عرایض وارده را از دبیرخانه اخذ و جریان آنرا در وزارتخانه مربوط دنبال کرده و نتیجه را سرریعاً گزارش دهند که تاخیر جواب عرایض باعث نومیدی ارباب رجوع و رنجش و نگرانی آنها و بالاخره تجدید و تکرار شکایت نشود طبق احصائیه موجود نامه های وارده تاکنون به ۲۶۰۰ برگ رسیده که تعداد ۱۴۸۰ نامه آن مربوط به کمیسیون عرایض بوده است علیهذا بر اثر کثرت شکایات کمیسیون عرایض مرتباً صبح روزهای دوشنبه و عنداللزوم عصرها تشکیل جلسه داده و عرایض مردم را مورد رسیدگی و امان نظر قرار داده است. شکایات از جریان انتخابات شعب مربوطه و اعتراضات و پیشنهادات نسبت بلائحه جدید استخدام به کمیسیونهای مربوطه فرستاده شد و قسمتی از کارها با حضور طرفین رسیدگی و فیصله یافته و بقیه شکایات جهت

رسیدگی بمراجع مسؤل ارجاع گردیده است. برای مزید استحضار عرض میشود اهم شکایاتی که به کمیسیون عرایض رسیده عبارت است از: شکایت زندانیان و محکومین و درخواست بخشودگی - شکایت از طرز رفتار مأموزین دولتی - شکایت از بیکاری و درخواست ارجاع شغل - شکایت از احکام دادگستری و عوارض و مالیات و از امور انتظامی و جنحه و جنایات دعاوی مردم بردولت تصرفات عدوانی و شکایات متفرقه که بالاخره نامه های وارده فوق در دفترهای مخصوصی که در اداره دبیرخانه تهیه شده ثبت و رونوشت به نمایندگان وزارتخانه ها و سازمانهای مربوطه تسلیم گردیده که برای احتراز از اطاله موضوع و قیاس بازی در وزارتخانه ها و ادارات مربوطه رسیدگی کرده و نتیجه را سرریعاً به کمیسیون عرایض گزارش بدهند تا جواب شایگان داده شود و بهمین نحو عمل میگردد. سابق بر این در باره نامه های وارده دبیرخانه مستقیماً با وزارتخانه ها و سازمانهای صلاحیتدار مکاتبه میکرد که صدور پاسخ آنها بدرازا میکشید و ای بسا همین تأخیر خود موجب تجدید و تکرار شکایات میشد که با معرفی نمایندگان وزارتخانه ها نظر کمیسیون عرایض تأمین گردیده و چون عرایض و شکایات در دفتر مخصوصی از طرف دبیرخانه ثبت و با قید تاریخ تسلیم آقایان نمایندگان وزارتخانه ها میشود به رئیس دبیرخانه دستور داده شده است در صورت تأخیر جواب جریان امر را به کمیسیون گزارش نمایند تا تصمیم لازم اتخاذ شود ضمناً تعدادی از نامه ها بدون امضاء و بدون آدرس بوده که بلا اقدام مانده است. در خاتمه عرض مجلس شورای ملی میسراند که چون اکثر شکایات در این یکماهه مربوط به بیکاری و درخواست ارجاع شغل بوده است کمیسیون لازم دانست که از مجلس محترم بخواهد که بدولت توصیه شود هر چه زودتر مشکله بیکاری را که ریشه هر گونه فساد است بطریق مقتضی بدانند حل کرده و با ایجاد کار در کارخانجات و مزارع و راهها و غیره ترتیبی اتخاذ نمایند که بیکاری مردم خاتمه داده شود و کمیسیون این مسئله را اهمیت خاصی قائل است.

رئیس کمیسیون عرایض مجلس شورای ملی - سر تیپ پور

۴ - تقدیم سه فقره لایحه مربوط به تصویب نامه ها بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - ساحت مقدس مجلس شورای ملی -

در اجرای تکلیفی که بموجب ماده واحده قانون مربوط بتصویب نامه های صادر شده از تاریخ نوزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ تا چهاردهم مهر ماه ۱۳۴۲ (افتتاح مجلسین) مصوب بیستم آذرماه ۱۳۴۲ بمعهده دولت گذاشته شده است

اینک تصویب نامه شماره ۲۲۷۰۴ مربوط به برنامه عمرانی سوم که مشتمل بر هشت فصل و چهل و دو ماده و هفت تبصره میباشد و در جلسه مورخه هیجدهم شهریور ۱۳۴۰ بتصویب هیئت وزیران رسیده است و همچنین تصویب نامه شماره ۸۷۷۶ مربوط باصلاح مواد یک و چهار و هفت تصویب نامه برنامه عمرانی سوم و اصلاح اعتبارات فصل و بندهای برنامه کشاورزی و آبیاری و اعتبار بند ۲ فصل دو و بندی یک فصل هشت برنامه مذکور که در جلسه مورخه ۳۰/۵/۱۳۴۲ بتصویب هیئت وزیران رسیده است و نیز تصویب نامه شماره ۴۰۸۲۸ راجع باصلاح ماده ۳۳ تصویب نامه برنامه عمرانی سوم که در جلسه مورخه ۲۷/۶/۱۳۴۲ بتصویب هیئت وزیران رسیده است تقدیم میگردد که طبق قانون فوق الذکر مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.

رئیس - از نظر اهمیت لواج بکمیسیونهای مشترک مجلسین فرستاده میشود.

۵ - تقدیم لایحه اخذ اعتبار جهت مخارج سد سفیدرود بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید

نخست وزیر - ساحت مقدس مجلس شورای ملی - برای ساختمان سد سفیدرود در تاریخ ۸ نوامبر ۱۹۶۱ قراردادی با مؤسسه «گردیت آن اشانتل» دولت جمهوری فدرال آلمان بمبلغ پنجاه میلیون مارک منعقد شده بود که موعد پرداخت قرضه مزبور سی ام دسامبر ۱۹۶۳ میباشد. چون در نتیجه مذاکرات دولت شاهنشاهی با وام دهنده موافقت بعمل آمده که قرضه مزبور برای مدت ۱۵ سال با بهره $\frac{۳}{۴}$ درصد در سال تمدید شود اینک ماده واحده زیر تقدیم و تقاضای تصویب آن میگردد:

ماده واحده - بمنظور تأمین هزینه طرح عمرانی ساختمان سد سفید رود بدولت اجازه داده میشود قرارداد مربوط به تمدید مدت وام پنجاه میلیون مارک از مؤسسه

«کردیت آن اشتالت فررویدر آف باو؟ دولت جمهوری
فدرال آلمان و همچنین قرار داد داوری مربوط به آن را
که نسخه‌های فارسی و آلمانی و انگلیسی هر دو قین ارداد
مزبور ضمیمه است امضاء و بموقع اجرا بگذارد.
رئیس - به کمیسیونهای مربوطه ارجاع میشود.

نخست وزیر - بنده خواهم از فرصت استفاده کنم و بعرض
نمایندگان محترم برسانم چنانچه استحضار دارند اخیراً یک
موافقت نامه‌ای بطور کلی با دولت فرانسه بعمل آمده است برای
اعتبار ۳۰ میلیون فرانک که در حدود ۶۰ میلیون و خورده‌ای
دلار میشود و اعتباری است که وقتی مصرف شد باز هم قابل
تجدید نظر خواهد بود و میخواستم فقط این نکته را
عرض کنم اولاً ملاحظه فرمودید راجع باین لایحه ای
که تقدیم کردم این قرض با این شرایط بسیار خوبست

۶- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت
۹ صبح روز ۵ شنبه خواهد بود.
(مجلس در ساعت ده و نیم صبح ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی